

România

în

40 de vulnerabilități

și

117 întrebări

- 1. Etica și introducerea elementelor de etică în legislație și în toate politicile și deciziile autorităților**
- 2. Familia, sănătatea, egalitatea de oportunități și schimbări demografice**
- 3. Dezvoltarea și modernizarea mediului rural**
- 4. Justiția și punerea cetățeanului în prim-plan și întărirea capacității cetățeanului de a acționa**
- 5. Economia, mediul de afaceri, piețele muncii, finanțe, inovare și competitivitate**
- 6. Administrația publică, cheltuielile publice, protecția socială**
- 7. Societatea și cultura**
- 8. Agricultură, mediul, resursele naturale, amenajarea teritoriului și energia**
- 9. Educația, cercetarea și tineretul**
- 10. Coeziunea economică și socială: adaptabilitatea României într-o lume a schimbărilor în mare viteză**
- 11. Politica externă, de securitate și apărarea**
- 12. Libertatea în epoca internetului**

1. Etica și introducerea elementelor de etică în legislație și în toate politicile și deciziile autorităților

Vulnerabilități:

- Principala sursă de pierdere a capitalului de încredere din sânul societății este comportamentul perceput ca lipsit de etică.
- Lipsa de standarde etice clare, astfel încât anumite practici, deși viciază viața societății, rămân și se consolidează ca general acceptate.

Întrebări fundamentale:

- Cum definim și cum introducem standarde etice în educație, sănătate, administrație, politică (de exemplu, relația profesorilor cu elevii, a medicilor cu pacienții, a funcționarilor cu cetățenii, a politicienilor cu cetățenii și între ei)?
- Care sunt coordonatele etice ale atribuirii și obținerii de ajutoare sociale?
- Care sunt aspectele etice în promovarea legislației de către legiuitori (limitele acceptabile ale activităților de lobby)?
- Cum stimulăm accesul la un loc de muncă pe baza calităților individuale, nu pe baza „pilelor”?
- Care sunt consecințele și cum pot fi întărite comportamentele etice ale băncilor și angajatorilor?
- Cum ameliorăm componenta etică în comportamentul de zi cu zi față de femei, față de cei vârstnici, față de minorități și persoane cu dizabilități?
- Cum eliminăm comportamentele lipsite de etică față de banul public?

2. Familia, sănătatea, egalitatea de oportunități și schimbări demografice

Vulnerabilități:

- Natalitatea și fertilitatea sunt foarte scăzute, fapt ce produce deja efecte negative în societate, impactul pe termen lung fiind foarte grav.
- Serviciile de sănătate pe care le primesc oamenii nu corespund nevoilor minimale ale majorității cetățenilor. E nevoie de o urgență modernizare, atât la nivel de sistem, cât și la nivel de servicii individuale.
- Rolul și statutul femeii în societatea românească se situează mult sub meritele sale și sub eforturile depuse în familie și la locul de muncă. Există un mare deficit comportamental și de recunoaștere a meritelor și drepturilor femeii în România.

Întrebări fundamentale:

- Care sunt cele mai sustenabile soluții pentru redresarea demografică și creșterea natalității?
- Cum putem ameliora acceptarea socială și evoluția favorabilă în viață a copiilor cu dificultăți sau handicap?
- Care sunt instrumentele necesare pentru întărirea compatibilității dintre muncă și viața de familie?
- Care este echilibrul optim între activitatea profesională, pe de o parte, și îngrijirea familiei, pe de altă parte? Cum poate fi armonizată munca remunerată cu viața de familie?
- Cum pot fi reduse efectele negative ale emigrației și cum poate fi menținută legătura cu familia și cu România a emigranților români?

- Cum putem compensa și preveni plecările resursei umane calificate, precum medicii sau inginerii înalt specializați? Sperața de viață a românilor este în creștere. Cum vor fi gestionate în mod sustenabil consecințele acestui fapt pentru sistemul de pensii și asigurări medicale?
- Care sunt soluțiile acceptabile din punctul de vedere al calității vieții astfel încât raportul de astăzi dintre populația angajată în câmpul muncii și cea aflată la pensie să fie inversat?
- Creșterea speranței de viață și a calității vieții face inevitabilă pe termen lung creșterea perioadei totale de muncă din decursul vieții unei persoane. Care sunt soluțiile pentru ca acest lucru să ducă la creșterea calității vieții și în ce măsură creșterea competitivității este o soluție?
- Care este modul optim de definire a rețelei medicale astfel încât să fie asigurat un serviciu medical de proximitate și, în același timp, să dezvoltăm centre zonale ultramoderne?
- Ce politici trebuie să punem în practică pentru a avea oameni sănătoși și activi pentru o perioadă cât mai lungă de timp?
- Cum îmbunătățim comunicarea pe teme medicale, mai ales în mediile cu grad de educație scăzut?

3. Dezvoltarea și modernizarea mediului rural

Vulnerabilități:

- Mulți români din mediul rural sunt dependenți de autoritatea care distribuie fondurile provenite de la Uniunea Europeană și de ajutoare sociale.
- Serviciile de educație, sănătate, cultură sunt sub nivelul celor din mediul urban.
- Alcoolismul și abandonul familial sunt alarmante.

Întrebări fundamentale:

- Cum asigurăm acces la apă curentă, canalizare, gaze, electricitate pentru cât mai mulți cetățeni din mediul rural?
- Care sunt și cum pot fi rezolvate problemele specifice întreprinderilor din mediul rural?
- Cum poate fi rezolvat declinul angajabilității din mediul rural?
- Care sunt soluțiile optime și sustenabile pentru a reduce problema izolării vârstnicilor de la țară și îmbătrânirea populației rurale?
- Cum creștem calitatea serviciilor administrative ale primăriilor, știind că jumătate din primăriile României nu sunt sustenabile financiar?
- Cum satisfacem nevoia crescândă de infrastructură a oamenilor din mediul rural?
- Cum dezvoltăm, pe lângă activitățile de producție agricolă, agro-industiile și turismul rural?
- Cum pot beneficia firmele din mediul rural de dezvoltarea tehnologiilor comunicației pentru a compensa dificultățile legate de distanțe și infrastructură?
- Cum pot fi combătute efectele politizării structurilor administrației locale, astfel încât beneficiile pentru oamenii și firmele din mediul rural să nu depindă de implicarea politică a cetățenilor?
- Cum stimulăm și răsplătim implicarea voluntară a cetățenilor din mediul rural în activități de interes comun?

4. Justiția și punerea cetățeanului în prim-plan și întărirea capacității cetățeanului de a acționa

Vulnerabilități:

- Agresiunea politică asupra justiției și celorlalte instituții ale statului.
- Apatia cetățeanului față de participarea la viața publică.
- Accentuarea spiralei neîncrederii dintre cetățeni și sistemele cu care interacționează, precum și a spiralei neîncrederii între cetățeni.
- Lipsa certitudinii cetățeanului că-și poate îmbunătăți condiția prin interacțiunea cu autoritatea publică.
- Ruptura dintre cetățean și autoritate în procesul de optimizare a soluțiilor pe care autoritatea publică le oferă cetățenilor.

Întrebări fundamentale:

- Cum pot fi implicați cetățenii mai larg și mai direct în procesele de luare a deciziilor la nivel local și central?
- Cum poate fi recâștigată încrederea a jumătate dintre cetățenii României (a non-votanților) în utilitatea participării la viața publică?
- Cum pot fi scoși jumătate din cetățenii României din apatie și negativitate față de lumea politică?
- Cum pot fi determinați cetățenii să aibă încredere în capacitatea țării lor de a le oferi siguranță și predictibilitate?
- Cum oferim cetățenilor încredere în siguranța alimentară a produselor autohtone?
- Cum putem face accesul la justiție mai puțin costisitor?
- Cum răsplătim și răspândim bunele practici din justiție și administrație?
- Cum protejăm cetățeanul în fața unor potențiale abuzuri ale justiției?
- Cum aducem justiția mai aproape de cetățean?
- Cum putem ajuta la identificarea criteriilor de promovare în funcțiile de conducere din structurile autorităților judecătorești?

5. Economia, mediul de afaceri, piețele muncii, finanțe, inovare și competitivitate

Vulnerabilități:

- Improvizarea și lipsa de politici pe termen lung.
- Politici populiste și nesustenabile.
- Lipsa predictibilității fiscale, precum și existența unui Cod fiscal stufos.

Întrebări fundamentale:

Economie:

- Cum conciliem nevoia de dezvoltare, deci de investiții, a României cu menținerea unui nivel scăzut al datoriei publice și al deficitului?
- Cum putem stimula absorbția de fonduri europene în vederea obținerii unei creșteri economice sustenabile?

Mediul de afaceri:

- Care este gradul corect de angajare a statului în economie astfel încât să nu perturbe activitatea antreprenorilor de bună-credință, dar care să poată preveni comportamentele abuzive ale celor lipsiți de etică?
- Cum sprijină statul cucerirea de către firmele din România a piețelor emergente?
- Care sunt mijloacele de sprijin de care au nevoie constant întreprinderile mici și mijlocii, precum și antreprenoriatul, pentru a deveni sursă constantă de locuri de muncă și de creștere economică sustenabilă?

Piețele muncii:

- Cum creăm și păstrăm locuri de muncă?
- Cum realizăm o mai bună tranziție a tinerilor noștri de la școală spre o profesie?

Finanțe:

- Excludem orice creștere a poverii fiscale asupra contribuabililor. Cum optimizăm utilizarea resurselor pentru investiții ale statului?
- Cum luptăm împotriva evaziunii fiscale?
- Care este modul corect de repartizare a poverii fiscale în societate?
- Cum stopăm contrabanda și evaziunea?
- Cum realizăm reducerea poverii administrative a firmelor, în special în cazul afacerilor mici?

Inovare și competitivitate

- Care sunt nișele de dezvoltare pe viitor în care, anticipându-le, putem deveni lideri?
- Cum stimulăm industriile cheie cu un potențial din ce în ce mai ridicat de creare de locuri de muncă (economia ecologică, sectorul sănătății și al asistenței sociale, economia digitală, producția de înalt nivel tehnologic)?
- Cum aducem în România industrii performante?
- Cum încurajăm micii comercianți?

6. Administrația publică, cheltuielile publice, protecția socială

Vulnerabilități:

- Numărul mare de comune și numărul mare de angajați în sectorul public ineficient distribuiți în sistem.
- Lipsa de politici pe termen lung și politicile populiste și nesustenabile.
- Fiscalitate complexă, birocratică și orientată înspre jupuirea indivizilor și firmelor performante de către stat.
- Evaziunea fiscală și rata de colectare extrem de redusă.
- Scăderea încrederii între agenții economici și autorități.

Întrebări fundamentale:

- Care ar trebui să fie modalitatea de organizare și funcționare a administrației publice centrale și locale pe principiul subsidiarității?
- Ce funcții, resurse, responsabilități revin fiecărei structuri, la fiecare nivel?
- Cum se integrează nivelul de organizare la nivel național, regional și local cu cel de nivel european?
- Care este structura optimă a guvernului, a ministerelor, a agențiilor și ce corespondențe au ele cu nivelul regional și local, pe de-o parte, și cu cel european, pe de altă parte?
- Care este structura bugetului și de unde provin deficitele structurale?
- Care sunt limitele de îndatorare și ce mecanisme de prevenire a riscurilor privind finanțele publice există sau trebuie create?
- Cum se poate trece la o bugetare multianuală, pe proiecte transversale?
- Care sunt relațiile corecte între venitul minim garantat de stat/ajutorul social, pensia minimă, ajutorul de șomaj și salariul minim pe economie? Constituie ele stimulente pentru a munci, sau pentru a ieși din piața muncii și a beneficia de transferuri sociale?
- Cum putem oferi locuri de muncă pentru cât mai mulți dintre românii apti de muncă?

7. Societatea și cultura

Vulnerabilități:

- Răsturnarea piramidei valorilor.
- Lipsa unui sistem de valori și repere în societate.
- Promovarea virulentă și ostentativă a unor non-valori culturale și a unei viziuni depășite asupra locului culturii românești în cultura mondială.

Întrebări fundamentale:

- Cum valorificăm particularitățile culturale naționale pentru a crește coeziunea societății?
- Cum consolidăm structura societății în care să-și găsească locul optim familiile, comunitățile locale, organizațiile cetățenești și regiunile?
- Cum promovăm echilibrul dintre inițiativele comerciale și cele non-profit?
- Prin ce politici publice sprijinim responsabilitatea personală a cetățenilor?
- Cum încurajăm și promovăm diversitatea culturală existentă în România?
- Cum ne raportăm la creștinism, ca tradiție spirituală care a modelat părți semnificative din identitatea noastră?
- Cum promovăm cultura românească prin educație multilingvă?
- Cum ameliorăm calitatea și estetica fațadelor clădirilor istorice?

8. Agricultură, mediul, resursele naturale, amenajarea teritoriului și energia

Vulnerabilități:

- Fragmentarea terenurilor.
- Calitatea slabă a lucrărilor publice.
- Lipsa de educație referitoare la protecția mediului.

Întrebări fundamentale:

- Care este repartizarea optimă între culturile intensive și culturile bio și artisanale?
- Care este modul optim de repartitie între exploatari mari și mici?
- Care este echilibrul dintre biodiversitate și eficiență?
- Cum optimizăm formarea profesională în domeniul agriculturii, exploatarii și prezervării resurselor naturale și mediului?
- Cum creștem gradul de angajare a tinerilor în agricultură și atractivitatea activităților agricole pentru tineri?
- Cum recuperăm deficitul de siguranță alimentară prin stimularea agriculturii autohtone?
- Cum obținem un mediu mai curat, astfel încât să lăsăm copiilor noștri o țară mai curată, mai responsabilă și mai organizată?
- Cum tratăm problemele izvorâte din despăduriri și cum distrugem „mafia cherestelei”?
- Cum protejăm și facem cunoscute parcurile naturale?
- Cum creștem exigența populației pentru un mediu curat, reciclând gunoaiele, atenuând poluarea fonică, ameliorând poluarea aerului?
- Care sunt cele mai eficiente metode de stopare a braconajului?
- Care sunt soluțiile pentru infrastructura de transport?

9. Educația, cercetarea și tineretul

Vulnerabilități:

- Calitatea precară a multor cadre didactice.
- Calitatea foarte scăzută a universităților.
- Calitatea încă insuficientă a infrastructurii și a rețelei școlare. Calitatea activităților perișcolare.

Întrebări fundamentale:

- Cum să eliminăm impostura universitară?
- Cum să eliminăm cultura „copy-paste” din universități?
- Cum creștem calitatea resursei umane din universități, care astăzi este principala frână în calea performanței universitare?
- Cum să definim profilul optim al elevilor la finalul fiecărui nivel de studii (cadrul de referință curricular)?
- Cum aducem cât mai grabnic la clasă modificările curriculare necesare și inovațiile pedagogice?
- Cum conștientizăm populația că multe informații vehiculate de politicieni și consolidate ca certitudini în conștiința publică sunt greșite? (exemplu: „Dacă se schimbă manualele, va crește calitatea elevilor.”)
- Cum putem crește atractivitatea carierei didactice printr-o formare de calitate, o selecție justă și mai ales o răsplată adecvată, în limita resurselor bugetare actuale?
- Care sunt soluțiile pentru creșterea relevanței învățării pe tot parcursul vieții?
- Cum se pot destructura interesele ilegitime din jurul certificatelor de formare profesională?
- Cum putem face funcțional rolul de feedback pe care îl are piața muncii asupra sistemului de educație?
- Cum protejăm legislația educației de agresiunea imposturii politicienilor?

10. Coeziunea economică și socială: adaptabilitatea României într-o lume a schimbărilor în mare viteză

Vulnerabilități:

- Starea de destructurare actuală a societății ca rezultat al lipsei de încredere între oameni.
- Creșterea gradului de respingere, irațională, a tot ceea ce înseamnă Uniunea Europeană și valorile acesteia.
- Apărarea cu disperare a imobilității și a statu-quoului de către oamenii și politicienii necompetitivi. Ei conștientizează faptul că într-o lume competitivă, globalizată și multipolară, șansele lor de a-și menține viabile rețelele de influență sunt minime.

Întrebări fundamentale:

- Care sunt valorile general îmbrățișate de națiune?
- Cum putem crește gradul de coeziune a societății în baza acestor valori?
- Care sunt resursele de energie pe care forțele vii ale națiunii mai sunt dispuse să le investească în participarea la viața publică?
- În ce măsură mai pot fi oamenii conștientizați de limitele strategiilor de rezolvare individuală a problemelor vs avantajele unei acțiuni colaborative, structurate și de grup?
- Cum pot să fie sensibilizați oamenii care, din decepție față de rezultatele obținute de guvernanți în trecut, au demisionat din rolul lor de cetățeni?
- Cum încurajăm coeziunea societății prin concilierea disensiunilor dintre cetățeni, sporirea gradului de cooperare, dar și depășirea diferențelor din interiorul societății noastre (diferențe de clasă, etnice, de origine națională sau vârstă)?
- Cum depășim, în planul coeziunii sociale, apariția unei noi clase defavorizate ca urmare a crizei economice?

11. Politica externă, de securitate și apărarea

Vulnerabilități:

- Promovarea de către unele forțe politice a unei alternative neviabile la drumul ales de România, ce constă în apropierea de state în care democrația este doar o imagine și care doresc să afecteze suveranitatea României.
- Profilul regional sub importanța României și lipsa unei strategii de diplomatie publică pentru ameliorarea imaginii României.
- Bugetul militar este sub necesarul forțelor armate române.
- Cooperarea foarte redusă între domeniul privat și cel public pentru proiectarea intereselor economice dincolo de granițele României.
- Industria de apărare sub capacitatea României.

Întrebări fundamentale:

- Ce fel de politică față de republica Moldova?
- Cum eficientizăm resursele financiare pentru politica externă a României?
- Cum abordăm integrat securitatea, apărarea și politica externă, pe baza resurselor disponibile?
- Cum putem promova interesele și obiectivele strategice ale României dincolo de granițe?
- Cum putem ameliora imaginea României în Europa?
- Cum poate fi crescută cooperarea regională în domeniul securității și apărării?
- Cum poate România să își susțină mai bine interesele naționale în cadrul instituțiilor euroatlantice prin intermediul funcționarilor români?
- Cum putem atrage investiții străine și transfer tehnologic în industria apărării?
- Prin ce mijloace ar putea fi ameliorată cooperarea dintre public și privat pentru promovarea intereselor României în afară?
- Ce înseamnă modernizarea armatei și cum ar trebui să creștem specializarea în domeniile de nișă ale acesteia?

12. Libertatea în epoca internetului

Vulnerabilități:

- Exercițarea dreptului individual la siguranța și protecția datelor personale poate fi îngreunată.
- Posibilitatea lezării dreptului la demnitatea umană și posibilitatea prejudicierii drepturilor omului pe internet.

Întrebări fundamentale:

- Cum putem profita la maximum de tehnologia informației?
- Cum utilizăm tehnologiile informației pentru a crește gradul de transparență a instituțiilor, în special în zona atribuirii contractelor, astfel încât firmele să fie în concurență reală?
- Cum folosim tehnologiile de comunicare pentru ca cetățenii să aibă un rol mai mare în luarea deciziilor de către autorități?
- Cum putem simplifica la maximum și face mai amicală interacțiunea cetățeanului cu administrația utilizând internetul?
- Cum generăm un comportament online responsabil, precum și protecția copiilor pe internet?
- Care sunt mijloacele prin care internetul să devină un mijloc de creștere a responsabilității individuale și față de societate?